

Een kies van een nijlpaard

Bauke Terpstra

Al enige jaren staat ook de zuigput "de Haerst" ten noordoosten van Zwolle op mijn zoekprogramma. Hieruit komen regelmatig interessante vondsten tevoorschijn.

In juni 1994 vond ik hier een forse kies (fig. 1). Het beschadigde en enigszins verbrokkelde exemplaar, dat vermoedelijk al enige tijd op een stort had gelegen, werd met veel twijfels omgeven. De tot mijn beschikking staande literatuur bracht geen uitkomst.

Op de laatste bijeenkomst van de WPZ te Utrecht in 1994, werden de vermoedens helderder en later door dhr. John de Vos bevestigd. Inmiddels kwamen wat spaarzame artikelen over nijlpaarden boven water. Uit het één en ander was ik nu in staat een duidelijker beeld te vormen.

De molaren van een nijlpaard bestaan uit vier knobbels m.u.v. de onderkaaks m3 die er vijf heeft. De kies was door langdurig gebruik vlak geslepen, dus ging het vermoedelijk om een oud exemplaar. Echter uit de windingen van het email in het brokkelige cement bleek dat het naar alle waarschijnlijkheid om een bovenkaaks M3 ging. De kies is afkomstig uit de linker kaakhelft.

Fossiele overblijfselen van nijlpaarden worden in Nederland zeer zelden (ze zijn schaars) gevonden. Na enkele vondsten uit het Vroeg Pleistoceen van *Hippopotamus major* werden later vondsten gedaan die uit het Laat Pleistoceen afkomstig zijn. Deze vondsten behoren toe aan *Hippopotamus incognitus* en komen uit Eemienlagen langs de huidige IJssel (de Haerst, Zijlstra en Lathum, de Wit). De voormalige eigenaar van de onlangs gevonden kies behoort hier naar alle waarschijnlijkheid ook toe.

De kies zit in de collectie van B. Terpstra onder nr. Z 104.

Adres van de auteur:

B. Terpstra
Tolweg 10
8166 GN Emst

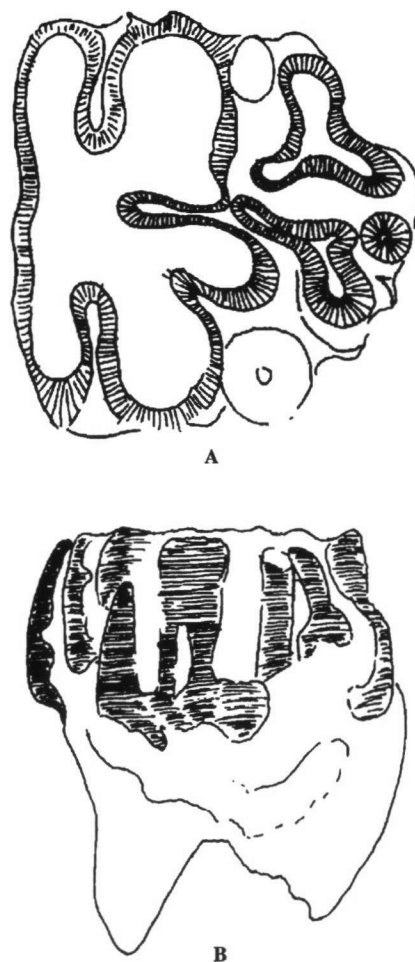

Fig. 1: M3 van *Hippopotamus incognitus* uit "de Haerst" bij Zwolle. A: bovenaanzicht; B: vooraanzicht.

Fig. 1: M3 of *Hippopotamus incognitus* from "de Haerst" near Zwolle. A: occlusal view; B: frontal view.